

El tresor

«Xiquets que somien aventures a blanc i negre, en tresors d'un valor incalculable»

Els pobres mai no es troben cap tresor. Aquesta trista dissort forma part indestriable de la seua condició de pobres. Només són capaços d'imaginar-se'ls. Però també és del tot cert que poden convertir coses insignificants com ara un vellíssim botó de nacre, el conillet despintat de fang d'un pessebre de Nadal, una moneda d'un dòlar americà, un imant de nevera record de Normandia, el retrat perdut i permanentment evocat d'una eterna amant que els ha deixat de desitjar, un llapis dels temps de l'escola, tot això i més, en objectes absolutament inabastables ni per al posseïdor de la més immensa de les fortunes del món.

De vegades, però, els Déus, trapelles i malparits, guien els desheretats fins a caus secrets on deliberadament han ocultat la il·lusió de l'abundància. Observen, s'ho rumien, barallen opcions i, finalment, tan implacables com sarcàstics, escullen algú a qui enganyar amb una valuosa troballa que, en un tres i no res, se'ls desfarà entre les mans com un grapat de neu.

Posem per cas que han triat aquell xiquet d'ulls foscos, cabells llisos, els genolls sempre pelats que somia en poder lluitar algun dia contra els apatxes del desert de Sonora al costat de John Cannon, del ranxo El Gran Chaparral; que adora l'olor dels cabells de la seua mestra i s'estima amb bogeria una xiqueta que viu a dos carrers de sa casa i que li escup i li fa ganyotes cada vegada que es troben camí cap a l'escola.

És un xiquet que viu amb els seus en un segon pis d'una escaleta estreta sense ascensor on sempre fa olor d'arrossos i patates de llegums, d'ou batut, de cafè rebullit de mitjó, de rent, de lleixiu i de misèries dissimulades, de por. A les nits, el dring de les campanes de la basílica penetra l'edifici i s'uneix obscè als persistents tics tacs dels vetustos comptadors de la llum. De vegades, l'esquelet de ciment de l'escala fa un extrem d'infartat i sembla que un gegant haja acabat de fer la seua darrera exhalació. El terrat és la coberta d'un vaixell pirata amb els seu velam de llençols blancs. Un vaixell, però, que mai no arriba a la muntanya blava que emergeix en el llunyedís horitzó com una illa misteriosa plena de secrets i de perills. Aquella és una finca de pobres que matinen, passen els estius als balconets des d'on veuen pondre's, al cap del carrer, el sol. Pobres que moren una miqueta cada dia, boquejant, esgarrapant en silenci les parets dels passadissos dels seus diminuts i foscos habitatges.

És una vesprada calorosa del primer divendres de juny de 1974. Al parc, a tocar de casa, sota els immensos plataners i les palmeres, els firaries han plantat els seus merdosos barracons, les seues estridents atraccions mecàniques i enginys d'entabanar la gent. Hi ha una màquina de fer borles de sal i una de colors. Hi ha la dels núvols de sucre i la de les pomes de caramel. També hi ha la pista dels cotxes de xoc, la sínia de fira, el tren de l'agueta bruixa, la tómbola, els cavallets, el barracó de tir, el de pescar aneguets...

El xiquet que aquella vesprada han escollit els Déus ja fa estona que juga en aquell parc -o selva- amb mitja dotzena més de criatures. La majoria dels seus companys viuen al barri, però hi ha un parell que és la primera vegada que ha vist perquè resulta que van a una altra escola.

Jugant jugant, acaçant-se i corrent amunt i avall al cap d'una estona arriben tot suats, mig ofegant-se, a la bassa del desmai, en un extrem de l'immens parc. És un lloc ombrívol, un punt oblidat des d'on, si de cas bufa de ponent, s'escolta l'udol espectral dels trens que van o vénen de València. Put a aigua podrida i fang. Més enllà d'aquell punt hi ha la carretera, el riu, les vies dels trens, la fi del món.

Els xiquets es persegueixen al voltant de la bassa, salten, s'escriu, es tiren pedretes... De colp, els Déus, empenyen el seu escollit fins a les parets de la bassa i a cau d'orella el conviden a que escatinye la terra. El xiquet llavors fa un clotet amb les mans i allà mateix troba un feix de bitllets verds, marrons, blaus embolicats amb una goma, humits i bruts. És un tresor. Acaba de descobrir un tresor. La canalla munta una gresca impressionant. Especulen excitats durant uns instants sobre l'origen misteriós d'aquella fortuna.

Diners en mà, el xiquet tocat pels Déus, corre esperitat fins al barracó de fira més pròxim seguit pels seus companys de jocs. Semblen una banda d'estornells. En aquell primer barracó compra disfresses d'indis i de vaquers per a tothom. Rifles de projectils ventosa, cananes, arcs i fletxes... Paga amb uns quants bitllets i li tornen unes poques monedes. Disparant-se, matant-se i ressuscitant-se arriben als futbolins del manc. El xiquet demana canvi i el manc, pobre com una rata, pudent i brut, agafa sense escrúpols un parell de bitllets i li torna al menut un grapat de duros. Encara queden diners i en acabar les partides els brivalls faran l'última festa en la paradeta que hi ha sota el plataner gegant que atén un tipus malcarat que fa por. El xiquet li donarà uns quants bitllets i l'ogre, amb les seues mans secalloses i negres, li omplirà una borsa de llepolies, de paquets de regalíssia i de magnèsia, de cromos. Després, farts com a gossos i cofois, cadascú se n'anirà cap a casa just en aquell punt que la vesprada comença a decaure i el cel s'omple de núvols de rantelles i d'acrobàtics rats-penats.

El xiquet, prudentment, sap que el pare guanya poc i s'ha guardat un bitllet verd del senyor del gaiato i un altre de marró del senyor calb de les ulleretes que s'assembla un poc a l'avi que no ha conegut.

En arribar a casa, li'ls dona al pare fent un somris d'orella a orella. El pare es queda parat. No sembla que aquell obsequi inesperat l'haja fet massa feliç. Li interroga. N'hi havia més bitllets com aquells? Quants de cada color? On els has trobat? Però el xiquet només pot respondre, desconcertat, sense precisar, que molts. El pare l'agafa de la mà i li fa fer tot el recorregut de la vesprada. De poc que no es menja el pudent dels futbolins i el malparit lleganyós de la paradeta.

Al final, el pare ha pogut recuperar unes dues mil pessetes, quasi el salari d'una setmana de treball. Tots dos tornen a casa amb els ulls plorosos. El xiquet després sent als pares en la cuina parlant en veu baixa. Sap que parlen d'ell i es queda molt quiet, fet un bolic, en el sofà, igual que si fos un gat. El cel ara s'ha tenyit de taronja. A la casa s'escolen l'olor de totes les cuines. Olor de botifarra fregida, de llonganisses, de ous caiguts... d'oli recremat. S'ou l'aigua de les canonades precipitant-se amb força cap als inferns, s'ouen les sintonies dels programes de televisió, potser alguna ràdio... La veïna de l'àtic just en aquell moment ha començat a morir-se, però ningú no ho sap i la parella del tercer ara mateix folla amb una desesperació animal. La desesperança puja i baixa les escales sense fer soroll.

Els Déus s'ho miren tot amb un posat displicent i, aleshores, implacables i cruels, posen en un saquet de vellut vermell un collar de perles naturals, un rellotge d'or, un grapat de bitllets de mil, un anell de plata i el soterran entre les arrels d'un ombú que els xiquets sempre enfilen com micos en eixir de l'escola. Xiquets pobres, d'ulls enormes, amb els genolls sempre pelats, que vesteixen roba apedaçada. Xiquets que somien aventures a blanc i negre, en tresors d'un valor incalculable.